

647510**23MA03SocI301A**

Seat No : _____

**M.A. (SOCIOLOGY) Semester - 3 (CBCS) Examination
OCT/NOV-2025 (AS PER SYLLABUS YEAR JUNE-2024)
Human Rights and Society (Ind-3 (New-23))**

Time: 2:30 Hours**Marks:70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧	માનવ અધિકારોનો ખ્યાલ સમજાવી માનવ અધિકારોની ઐતિહાસિક પૃષ્ઠભૂમિ સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૧	માનવ અધિકારો દ્વારા સામાજિક વિકાસ કેવી રીતે થઈ શકે? – સમજાવો.	
પ્રશ્ન-૨	ભારતીય બંધારણનાં આમુખને માનવ અધિકારોનાં સંદર્ભમાં સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૨	માનવ અધિકારોનો ગાંધીવાદી અભિગમ અંગે સવિસ્તાર નોંધ લખો.	
પ્રશ્ન-૩	ભારતમાં નારી અધિકારો અંગેનાં વિભિન્ન પરીપ્રેક્ષ્યો સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૩	રાષ્ટ્રનાં વિકાસમાં મૂળભૂત અધિકારોની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો.	
પ્રશ્ન-૪	ભારતમાં અનુસૂચિત જાતી – જનજાતિ નાં અધિકારો અંગે સવિસ્તાર સમજૂતી આપો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૪	રાજ્યનીતિનાં માર્ગદર્શન સિદ્ધાંતો અંગે સવિસ્તાર સમજૂતી આપો.	
પ્રશ્ન-૫	ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈપણ બે)	(૧૪)
	1) કલ્યાણ રાજ્ય.	
	2) પર્યાવરણ અને માનવ અધિકાર.	
	3) માહિતી અધિકાર.	
	4) રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર આયોગ.	

ENGLISH VERSION

Que.1	Explain the concept of human rights and explain the historical background of human rights.	(14)
	OR	
Que.1	How can social development be achieved through human rights? – Explain.	
Que.2	Explain the Preamble of the Indian Constitution in the context of human rights.	(14)
	OR	
Que.2	Write a detailed note on the Gandhian approach to human rights.	
Que.3	Explain different perspectives on women's rights in India.	(14)
	OR	
Que.3	Discuss the role of fundamental rights in the development of the nation.	
Que.4	Give a detailed explanation of the rights of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes in India.	(14)
	OR	
Que.4	Give a detailed explanation of the directive principles of state policy.	
Que.5	Write a short note: (Any two)	(14)
	1) Welfare State.	
	2) Environment and Human Rights.	
	3) Right to Information.	
	4) National Human Rights Commission.	
